

HARI :

TARIKH :

SALIN NOTA DI BAWAH DI DALAM BUKU NOTA

5.3 Perluasan Kuasa Svarikat Borneo Utara British (SBUB) diSabah

Pengenalan

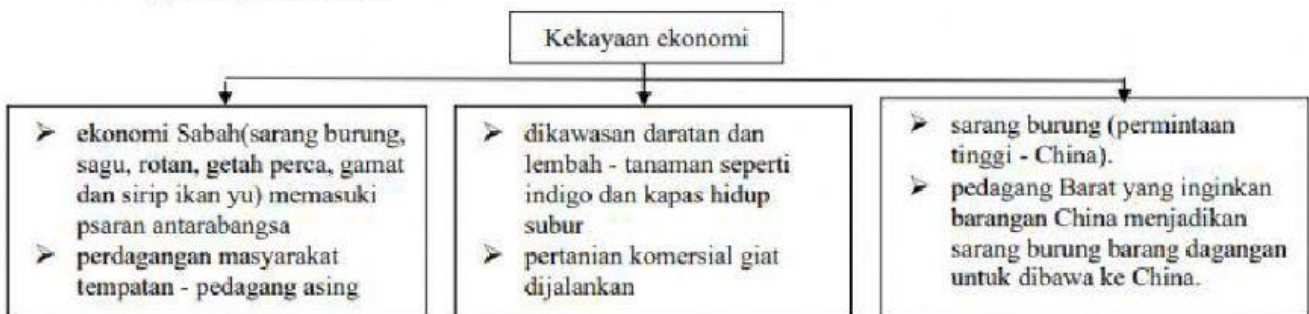
- Sebelum kedatangan Barat, Sabah dikuasai oleh Kesultanan Brunei, Kesultanan Sulu dan Ketua-ketua Bebas
- Kedudukan Sabah yang strategik dan mempunyai potensi ekonomi yang besar menarik pemodal asing.
- Berjaya dikuasai oleh pemodal asing dan SBUB
- Startegi digunakan - pajakan, pembelian dan perjanjian

Kemakmuran Sabah Menarik Pemodal Asing

- Dua faktor penting menjadi tarikan pemodal luar :
 - i) Kedudukan strategik
 - ii) Kekayaan ekonomi
- (i) Kedudukan strategik

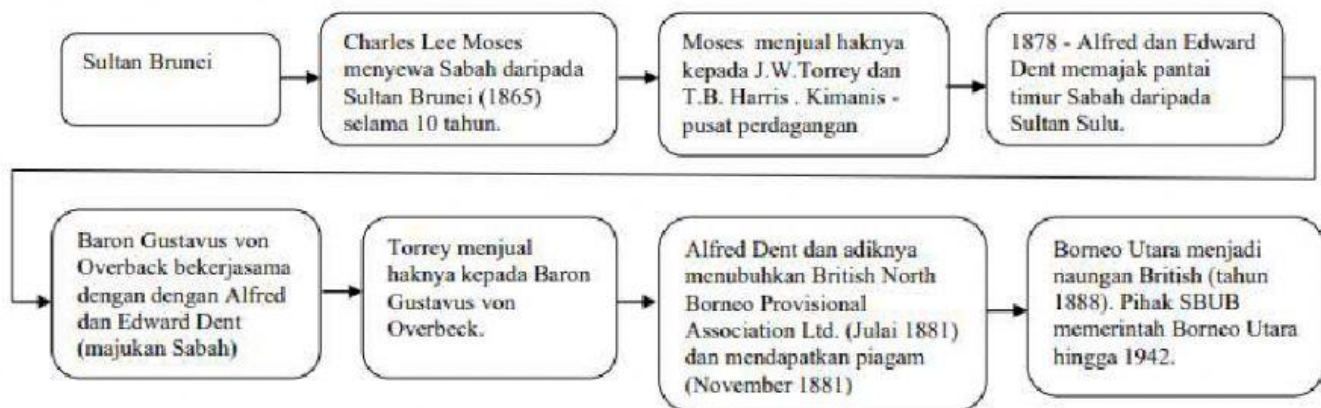
- (ii) Kekayaan ekonomi

Sabah Sebelum Penguasaan Svarikat Borneo Utara British (SBUB)

Pulau Balambangan • Perjanjian antara Alexander Darymple dengan Kesultanan Sulu (1763) • mengibarkan bendera British (pulau tersebut kepunyaan British) • Penempatan British menghadapi masalah (serangan lanun) • British meninggalkan pulau ini pada November 1805	Pulau Labuan • Perjanjian antara James Brooke dengan Sultan Brunei • Sultan Brunei menyerahkan Pulau Labuan kepada British melalui perjanjian 18 Disember 1846 • British bertanggungjawab menumpaskan lanun dikawasan tersebut serta melindungi perdagangan • James Brooke dilantik Gabenor pertama
---	--

Pertapakan Syarikat Borneo Utara British (SBUB)

Perluasan kuasa Syarikat Borneo Utara British (SBUB)

- SBUB sebagai syarikat berpiagam menjadi asas penting dalam meluaskan pengaruh dan kedudukan Sabah
- Piagam Diraja :
 - beri kuasa kepada SBUB memiliki Sabah
 - diberi oleh kerajaan British yang mengiktiraf SBUB sebagai wakil kerajaan British
 - menunjukkan perluasan kuasa British ke atas Sabah

Perluasan kuasa Syarikat Borneo Utara British (SBUB)

Syarat SBUB perlu patuhi untuk menerima Piagam Diraja :

- SBUB menerima penasihat British
- SBUB perlu memelihara adat, agama dan undang-undang penduduk tempatan
- SBUB perlu memerintah Sabah dengan adil
- SBUB perlu melantik Pegawai Tadbir yang diakui oleh British
- SBUB tidak dibenarkan menyerahkan Sabah kepada pihak lain tanpa kebenaran British

Dua matlamat penubuhan SBUB :

- i) membangunkan ekonomi melalui eksploitasi sumber yang terdapat di Sabah.
 - ii) melindungi dan memelihara hak masyarakat tempatan
- SBUB mempunyai kuasa mentadbir Sabah (Piagam Diraja)
 - Presiden Pertama : Sir Rutherford Alcock
 - Pengarah Urusan : Alfred Dent
 - Kuasa sebenar terletak ditangan pemodal di London
 - Sistem birokrasi di Sabah diketuai Gabenor (untuk memastikan syariat mengaut keuntungan)
 - Gabenor pertama : William Hood Treacher